

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Bvllarii Earvmve Svvmorvm Pontificvm
Constitvtionvm Qvae Ad Commvnem Ecclesiae VsVm post
volumina Iuris CanoniciS, vsq[ue] ad Sanctissimum D. N.
D. Pavlvm Papam V. emanarunt**

Quaranta, Stefano

Venetiis, 1619

Præfatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10793

P R A E F A T I O.

Vahquam neminem fore arbitror, qui vel debilitate intellectus
præpeditus, vel temeritatis furore præoccupatus affirmando sim-
plicium montibus insinuare; ijsque ut sive plausibili, nihilomi-
nus eronea, & omni studio ab hominum consortio procul tele-
gandæ opinioni calculum addant, muis variisque verborum
pigmentis persuadere audeat, quod qui ab initio iura, Politico ad
bene tranquilleque viuendum, & ad conservandam hominum
societatem inter ipsos admodum necessaria constituerunt, aut etiamnum pro com-
munis publicæ vniōnis, & concordia bono statuunt, & promulgant, dum alia sub-
inde alijs vel abrogando, vel innouando, vel interpretando substituerint, incon-
stantia laborasse, & multitudine ac superfluitate legum subditos onerasse: atta-
men si quispiam eiusmodi præconcepto errore imbutus reperiatur, maxime cum a
plerisque absurdæ, atque paradoxa multo facilius attripiantur, ac approbentur,
quam felicius negligantur, & extirpentur, huic nunc temporis neque melius re-
sponsum dare, neque salubrius consilium ad se corrigendum, & ab illo erroris la-
queo liberandum communicate valēmus, quam quod Summus Pontifex in cap.
Non debet, De consanguinitate, & affinitate, subministrat, dum inquit. Non debet
reprehensibile iudicari si secundum varietatem temporum natura quandoque va-
rientur humana, præsertim cum ut gens necessitas, aut euidentis vtilitas id exposcit,
quoniam ipse D E V S ex his, qua in veteri testamento statuerat, nonnulla muta-
uit in nouo. Egregia certe vox, & a quolibet, ne de Sacrarum legum conditoribus,
& ceteris Superioribus tam Ecclesiasticis quam Secularibus Potestatibus, quibus
a D E O O P T I M O M A X I M O libera facultas ius dicendi, & exercitium
iudicandi propter bonorum defensionem, & malorum coercitionem concessa fuit,
male sentire, aut perperam loqui audeat, ambabus vlnis amplectenda, memorie
infingenda, & perpetuo mente recolenda. Ex eo enim satis superque appareat, qua de
causa, quibusue rationibus moti fuerint quandoque legum latores, vt quæ prius co-
stituta non sine maturo consilio ab ipsis sint, tam ampliando, quam restringendo
in meliotem concordantiam reformauerint. Nam cum huiusmodi casus non semper
vno eodemque contingere modo soleant, sed in statu lunæ modo in excessum, vel de-
fectum declinent, aliter fieri non possunt, vt emergente aliqua facti contingentia,
qua in promulgata lege non comprehendetur, neque per extensionem congrua
ac rationabilem per illam decidi poterat, quin noua lege inuenta, sanctaque reme-
diū nouo casui, maloque exorto adhiberetur, ad quod aggrediendum illos sum-
ma quadam necessitate compulsoſ ſuile nemo ſanx metis inficias ibit. Quo facto
cum posteriores leges prioribus derogauerint, illæ his omne robur, vim, ac potesta-

A tem.

tem, quam in omnes, qui parere tenebantur sub comminatione violationis exercebāt, ademerunt, atque hoc pacto in desuetudinem abierunt. Quibus non paucum adminiculi adiungebat a circumstantiarum variatione, quarum intuitu qualibet res de more Prothec singularis momentis varias & recentes assumit formas, iisque abscondit. Cum enim humanorum negotiorum atque auctorum capitula ex causis, atque ex personis, nec nō loco, & tempore dependeat, & consideranda sint, quoniam modis mediullitus non indagentur, in erroris labyrinthū quandoque graviter impingitur, siquidem illis non perpenitus ante iudicetur, quam intelligatur, & semper regulæ Sanctorum Patrum pro tempore, loco, persona, & negotii qualitate traditæ fuerint, his de causis summopere necessarium fuit nouarum sanctionum promulgatio, ne ad instar impeiti Medici uno collyrio omnes oculi curaretur, & alicui suum ius hoc pacto interuerteretur, cum lex, qua alias honesta, iusta, secundum naturam, & tempori, loco, que conueniens esse diffinitur, ab huiusmodi effectuum productione & attributione sui cuique penitus se iungerecurt, & ceteris per iniuriam sub quoquis & qui bonique prætextu res alienas auferendi fenestra aperitur. Vilitas vero non minorem potentiam obtinet ad quædam de novo per legitimas Sanctiones introducenda, & iuxta illarum tenorem diiudicanda, cum duobus, quæ expediunt, concurrentibus, semper id, quod magis expedire, eligendum sit, consequens manifestum evadit, quod in eiusmodi comparatione, & electione semper variatio, ac uicissim quædam emergat, proprieatiam scimus fieri non posse, nisi ut huius respectu a prioribus legibus quandoque discessus minimè reprehendendus molitus sit. Quod quidem non solum in Sæcularium Potestatum puta Summorum Imperatorum ac Principum Constitutionibus locum innenit, verum etiam Summi Pontifices præ ceteris totis viribus omnibusque vigilijs in id incubuerunt, ut secundam possibilitem, & iniuncti munera præcellentem auctoritatem diuiso tempore multiplices, & distinctas Bullas in lucem emitterent, quibus Religio & Religiosæ in debito officij statu continerentur, & improvisi errores ratione honestatis, & religionis Zelo emendarentur. Quapropter ego Stephanus Quatanta Ecclesiæ Neapolitanæ seruus in uulis vissis omnibus fere Constitutionibus Apostolicis hucusque post Iuris Canonici Decreta, Epistolas Decretales, Sextum librum Decretalium, Epistolas Clementinas, cum Extraagantibus Summorum Pontificum promulgatis, collegi illas, & iuxta ordinem titulorum in Iuris Canonici Voluminibus observatum disposui, additis ad quemlibet titulum non contemnendis Annotationibus, & Commentarijs ex optimis quibusque Auctoribus de promptis, quibus, tota illorum materiam illustrari, & vberius declarati existimabam. Quam meam operam eum quam plurimis minime displicere pessereram, & insuper accidente in flanissima requisiitione Reverendissimorum Dominorum Sacerdotum, ut Bullas quæ subsequentibus annis promulgatae fuissent, prioribus adderem, & hoc pacto absolutissimum opus perficerem, non posui neque uolui honestissima huic petitio ni resistere, verum potius libenuissimo animo illi locum reliqui. Illas igitur diligenter reuisas, & ubi opus fuerat summa cura emendatas Tibi Lector studiose euia atque etiam commendo, atque defero, firma ac indubitate spe fratus, idem euentur in quod Iustinianus Imperator de suis Institutionum Iuris Ciuiiis Tyronibus sibi pollicetur, Te quoque, si in illis non vulgates, progressus feceris, & legendore relangoque fideliter menti memoriæque infixeris, spes pulcherrima souebit, post Ecclæsiasticam reipublicâ, quæ sæculari tanto præstantior est quanto sol reliquis stellis lucidior apparebit, in partibus eius tibi credendis, ad Dei gloriam, & proximi salutem prosperum gubernari.

A.B.